

Gabriel Magalhães: "A Occident seríem molt més feliços si articuléssim les grans dimensions de la cultura amb els camins de l'Esperit"

Dc, 19/08/2015 per Catalunya Religió

([Lucia Montobbio -ISCREB](#)) L'Institut Superior de Ciències Religioses de Catalunya -ISCREB- obrirà el nou curs acadèmic amb la lliçó inaugural a càrrec del **Dr. Gabriel Magalhães**. Us oferim l'entrevista que li han fet amb motiu de l'inici acadèmic:

Si us plau, presentis breument

Sóc professor de literatura a la Universitat de Beira Interior (Covilhã, Portugal). Humanament, puc considerar-me un centaure ibèric: portuguès de nacionalitat, però amb molts anys de la meua vida passats en diversos llocs de la geografia espanyola. He publicat quatre novel·les: "Não Tenhas Medo do Escuro" (2009), "Planície de Espelhos" (2010), "Matinada na Tua Alma" (2011) i "Restaurante Canibal" (2014). De manera que pertanyo a aquesta estirp d'agents dobles de l'ensenyament que també són escriptors. Entre els meus llibres, s'expliquen dos assajos: "Los secretos de Portugal" (2012: escrit en castellà) i "Como Sobrevivir a Portugal" (2014). I hi ha, a més, una obra a la qual li tinc un afecte especial: "Espelho Meu" (2013), un conjunt de reflexions sobre els Evangelis. Aquest text s'ha traduït a l'italià i es prepara la traducció catalana. Col·laboro a "La Vanguardia". Estic casat i sóc pare d'una nena.

Serà el proper ponent de la lliçó inaugural de l'ISCREB, parlarà de literatura i de Déu. Pot explicar quina connexió existeix entre ells dos.

En primer lloc, existeix una curiosa intimitat entre el que és verbal i el que és diví. Ho veiem amb claredat a **Sant Joan**: tot comença amb el Verb. En el Gènesi, d'altra banda, se subratlla que el món neix de les paraules del Senyor. Reflexionar sobre matèries espirituals comporta, tard o d'hora, meditar sobre el llenguatge. Perquè, als països de l'ànima, els idiomes no són només una eina de comunicació,

sinó una manera de Creació: el ciment amb el qual s'edifica la realitat. De fet, les paraules no neixen de les coses; són les coses que neixen de les paraules.

Això que anomenem literatura és un ús laic d'aquest poder diví del llenguatge. Són molts els escriptors que han viatjat cap a Déu muntats en les seves obres. I això ocorre fins i tot amb els quals, al llarg del seu recorregut, s'han trobat amb el diable, com li va passar a **Baudelaire**. No obstant, també existeixen autors que han fet dels seus escrits un itinerari de claredats: **Sant Agustí, Santa Teresa, Sant Joan de la Creu**. I molts més, que han construït catedrals de paraules, de vegades desconegudes pels creients.

Finalment, és curiós notar que aquests esclats de veritats que són els Evangelis no poden ser considerats literatura. Aquesta cerca la veritat, la bellesa, mentre que el Nou Testament és en si mateix aquesta veritat, aquesta bellesa. Una veritat i una bellesa que sorgeixen davant nostre amb la neta simplicitat de les coses naturals. La lliçó inaugural, en la qual encara estic treballant, tractarà tots aquests temes.

Per què ha escollit aquest tema, quin és l'interès que pot despertar en l'audiència?

És molt important que tornem a relacionar el món de l'art, de la ciència, de la filosofia amb l'esfera de l'espiritualitat. Recentment he llambregat "Els principis matemàtics de filosofia natural", d'**Isaac Newton**. Aquest llibre m'ha emocionat profundament: el major rigor científic es conjumina amb una gran sensibilitat religiosa. A Occident, seríem molt més feliços si articuléssim les grans dimensions de la cultura amb els camins de l'Esperit. La nostra ciència seria més eficaç i més humana, la nostra filosofia més rica i lluminosa, i la nostra creació artística molt més bella i profunda. En tractar aquest tema, pretenc reconstruir la connexió entre el que és religió i el que és literari, alguna cosa que pot ser realment útil.

A l'estiu acostumem a tenir temps per llegir. Quins tres llibres ens recomanaria llegir?

Per començar, com estem celebrant el cinquè centenari del naixement de Santa Teresa, els suggeriria la lectura de el "Libro de la vida" o de "Las moradas". Són obres extraordinàries, molt vives, escrites en un llenguatge parlat, espontani, que les transporta fàcilment fins als nostres dies. Un comença llegint a Teresa, i acaba l'obra xerrant amb la santa.

Però, com l'estiu també demana lectures una mica més lleus -que són alguna cosa així com els gelats de l'ànima- els recomano una excel·lent novel·la policíaca de **Petros Márkaris**: "Con el agua al cuello". Un llibre que ens ajuda moltíssim a entendre l'actual situació grega. L'autor és hel·lènic i, de vegades, com ocorre en aquest cas, la novel·la negra pot funcionar com una magnífica radiografia de determinats problemes socials.

Per acabar, una obra commovedora de **John Williams**, "Stoner": un llibre sobre com de bell pot ser l'ensenyament de la literatura. I que també s'ocupa de la manera com la felicitat i la desgràcia es barregen en les nostres vides. Es tracta d'una novel·la encara poc coneguda i, no obstant això, excel·lent. La seva lectura ens deixa amb un somriure a la cara i llàgrimes ballant en la mirada.

Quan llegim, ho fem per plaer intel·lectual o amb ànim de transformar la realitat?

Les dues coses es barregen. Obrir un llibre implica viatjar cap a una altra realitat, que és la que està en aquelles pàgines i sempre difereix una mica del que hi ha al món concret. Per això, llegir sempre és un gest revolucionari. Clar que aquests nous horitzons primer sorgeixen en la nostra ment, però després cal projectar-los en l'esfera del que existeix. El futur sempre es construeix amb llibres que han aconseguit infiltrar-se en la realitat. El plaer intel·lectual del que vostè parla deriva cap a un altre plaer: el de viure el que s'ha llegit. Entre els llibres i el món hi ha molts ponts: ponts quixotescos, però també uns altres que permeten recorreguts raonables, positius, que fan més feliços els homes.

Desitja afegir alguna cosa més a aquesta breu entrevista?

El gran repte d'Occident al llarg dels propers anys serà la recuperació de la seva espiritualitat. Això és veritat de forma molt particular per a Europa. Però aquest renaixement -perquè es tracta d'això: d'un renaixement- ha de fer-se conservant totes les dimensions de la nostra llibertat política i cultural. En realitat, el retorn a l'ànima ha de realitzar-se com una manera de garantir la dimensió més profunda, més autèntica d'aquestes llibertats. I l'ideal seria que, en aquest renaixement, molta gent participés.